

& het protocol dyslexie

Beleid in zake DYSLEXIE

Dit is een beknopte handreiking voor leerkrachten om kinderen met dyslexie te signaleren en begeleiden. Zie voor verdere aanvullende informatie: Handreiking bij vermoeden van dyslexie (versie 2018).

Bij leerlingen met dyslexie is sprake van een ernstige lees/spellingachterstand die wordt gekenmerkt door:

- hardnekkig probleem met het aanleren en het accuraat en of vlot toepassen van het lezen en/of spellen op woordniveau
- een onvolledige en/of moeizame automatisering van het lees/spellingproces,
- ernstige lees/spellingachterstand ondanks goed onderwijs.

Dyslexie is een specifieke leerstoornis met een neurologische basis waarbij de kern van het probleem ligt in het vlot lezen en spellen van woorden.

Dit specifieke lees- en spellingprobleem beperkt in ernstige mate een normale educatieve ontwikkeling, die op grond van de overige cognitieve vaardigheden geïndiceerd zou zijn.

SIGNALERING

Om zicht te krijgen op de lees spelling ontwikkeling van de leerlingen is het belangrijk om de vorderingen systematisch bij te houden.

Naast continu monitoren en afname van methodegebonden toetsen worden er ook methodeonafhankelijke toetsen afgenomen.

Op basis van toetsresultaten en observaties bepaalt de leerkracht in samenspraak met de intern begeleider, bij welke leerlingen het lees en/of spellingonderwijs geïntensiveerd moet worden.

Voor een deel van de leerlingen is uitbreiding van de instructie en oefentijd voldoende.

Andere leerlingen zijn gebaat bij verdere intensivering van een specifieke interventie of de inzet van compenserende middelen.

De interventies worden beschreven in de groepsoverzichten (onderwijsbehoeften) en groepsplannen.

DIAGNOSTICERING

Wanneer na anderhalf jaar intensief leesonderwijs met de interventies vanuit het protocol geen of onvoldoende vooruitgang is dan volgen we de handleiding toegang tot dyslexiezorg, zie hieronder.

Handleiding toegang tot dyslexiezorg voor de basisscholen in 's-Hertogenbosch

1. De school handelt volgens het bestaande Protocol Leesproblemen en Dyslexie (basisondersteuning voor de leerling).

2. Als de school – op basis van dit protocol- alle stappen heeft gezet t.a.v. de lees-/spellingproblemen van de leerling, maakt de school, in overleg met de ouders, de kritische afweging of het kind in aanmerking zou kunnen komen voor een nader onderzoek naar / diagnose voor dyslexie.

Het moet dan gaan om zgn. Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED).

3. Als dit aan de orde is en de school het hierbij behorende "Leerlingdossier Dyslexie" heeft ingevuld, dient dit eerst toegestuurd te worden naar het "Dyslexieteam" (e-mail:

dyslexieteam@demeierij-po.nl), inclusief alle bij dit dossier behorende bijlagen. Een dyslexie-deskundige zal het dossier screenen en hierop feedback geven aan de IB-er.
(NB: het juiste format voor het leerlingdossier is te downloaden van de website van Masterplan Dyslexie: www.masterplandyslexie.nl (zie dossiers).

4. Na een positieve feedback mailt de school, mede namens de ouders, de aanvraag naar het WMO-loket van de gemeente 's-Hertogenbosch. E-mail: jeugd@s-hertogenbosch.nl
Deze aanvraag dient te bestaan uit 2 delen:

- het door de ouders ingevuld en ondertekend aanvraagformulier (bijgevoegd)
- én het door de school ingevulde "Leerlingdossier Dyslexie"

5. De gemeente checkt dan of het dossier al "positief gescreend" is, en zo ja zorgt zij voor het afgeven van de positieve "beschikking" voor dyslexiezorg.
Deze beschikking (in 1e instantie bedoeld voor de diagnosestelling en -als de diagnose EED wordt gesteld- ook voor de behandeling) krijgen de ouders toegestuurd (per post).

6. Voor dit traject (onderzoek/behandeling) kiezen de ouders zelf een "dyslexie-zorgaanbieder". Zie hiervoor de lijst met alle door de gemeenten gecontracteerde zorgaanbieders. Wanneer ouders een andere zorgaanbieder kiezen (dan op deze lijst staan), kan geen vergoeding van onderzoek en/of behandeling plaatsvinden.

7. De scholen, die het Leerlingdossier conform stap 3 hebben laten screenen door het dyslexieteam, hoeven het dossier en de bijlagen niet naar de zorgaanbieder te sturen: hier zorgt het dyslexieteam voor. De school geeft door welke zorgaanbieder door de ouders gekozen is. De ouders dienen ervoor te zorgen dat de bijbehorende beschikking van de gemeente ook bij de gekozen zorgaanbieder terecht komt.

8. Nadat de zorgaanbieder het "Leerlingdossier Dyslexie" met de bijlagen én de beschikking in zijn bezit heeft, kan deze het diagnostisch onderzoek uitvoeren. Indien de diagnose Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED) gesteld is, kan de hierbij behorende behandeling starten. Dit geldt voor kinderen vanaf 7 jaar in het primair onderwijs (start voor het 13e jaar) en voor leerlingen van 7 tot en met 13 jaar in het speciaal onderwijs. Van de zorgaanbieder wordt verwacht dat zij tijdens de behandeling samenwerken/afstemmen met de betreffende school.

9. Als er geen diagnose EED kan worden gesteld koppelt de zorgaanbieder het resultaat (verslag) van het onderzoek terug naar ouders. Zij (de ouders) kunnen hierover vervolgens in overleg treden met de school.

Ouders kunnen dan overigens toch voor kiezen behandeling te laten plaatsvinden op eigen kosten.

Bij het overgaan tot het dyslexieonderzoek hanteert de externe instantie (Opdidakt, Buro de Basis, RID) de volgende criteria:

- hardnekkigheid kan aangetoond worden via groepsplannen (zie protocol),
- achterstand significant is (3 keer E scores op de LOVS spelling en DMT)
- er sprake is van een automatiseringsprobleem

Bij het aanmelden van het onderzoek wordt gekeken of er geen sprake is van andere (gedrags)problematiek.

Ouders dienen een verzoek in bij een externe instantie om een extern onderzoek te laten uitvoeren. Bij iedere dyslexieverklaring wordt het protocol gehanteerd.

Ouders kunnen bij hun zorgverzekering een verzoek tot vergoeding indienen.

COMPENSATIE EN DISPENSATIE

Is na onderzoek een dyslexieverklaring afgegeven dan komt het kind in aanmerking voor de volgende compensaties en dispensaties in het onderwijs indien gewenst.

Lezen:

Boeken die wat betreft inhoud aansluiten bij de leeftijd en interesses van het kind, maar die qua technisch niveau vereenvoudigd zijn.

Voorlezen van teksten en toetsen. (inclusief LOVS toetsen Begrijpend Lezen, Woordenschat en het taalgedeelte van R&W)

Extra leestijd.

Pre teaching van teksten.

Vergrotingen van leesteksten.

Verwerkingsopdrachten op de computer / I-pad.

Eindtoets op cd (rom).

Extra tijd bij toetsen waarbij veel gelezen en geschreven moet worden.

Het gebruik van het I-pad programma Read/Speak (programma wat teksten 'voorleest') is in ontwikkeling.

Spelling:

Er wordt niet op de spelling gelet bij alle talige opdrachten behalve bij de echte spellinglessen.

De schrijftaak wordt verlicht (minder regels te schrijven).

Het aantal oefeningen wordt beperkt.

Minder huiswerk. Zeker de kinderen die al huiswerk krijgen van de dyslexietraining.

Extra tijd voor schriftelijke taken.

Extra tijd bij toetsen waarbij veel gelezen en geschreven moet worden.

Gebruk van hulpmiddelen (woordenboek/regelkaart/spiekboekje/spellingcontrole op pc etc.).

In overleg met de intern begeleider bestaat de mogelijkheid om een pedagogisch punt voor spelling (en lezen) op het rapport te geven.

In overleg met de intern begeleider (en ouder) kan besloten worden om het kind een aparte leerlijn te laten volgen. Dan wordt er ook op een lager niveau getoetst.

Deze compensaties en dispensaties worden kind en schoolspecifiek besproken en vastgelegd. Dit wordt na vastlegging ondertekend door ouders.

Het document wordt gescand en toegevoegd aan het leerlingendossier in Parnassys.

Na vaststelling volgt voor een aantal kinderen een intensief behandeltraject. Dit wordt verzorgd door een externe instantie.

Ouders vragen aan school medewerking in de vorm van: beschikbaar stellen van ruimte, afwezigheid van het kind tijdens het reguliere lesprogramma, oefenen in de klas.

Na iedere jaarovergang bekijkt de nieuwe leerkracht van het kind samen met de intern begeleider de voortgang van de begeleiding en ingezette maatregelen en werkwijzen (zie punten genoemd hierboven).